

**GENERALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA**

Andrzej Szweda-Lewandowski

URZĄD MIEJSKI W BARWICACH	
W PŁYNEŁO DNIA	
26. 07. 2021	
Przydzielono	<i>P. J. Owczarek</i>
Ilość zał.	6567/105
Podpis	<i>[Signature]</i>

Warszawa, 19-07-2021 r.

DZP-WG.6401.138.2021.AG

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U.2021.735 t.j.) – dalej „kpa”, oraz art. 56 ust. 1 pkt 1 i ust. 4 pkt 2, w związku z art. 52 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2021.1098 t.j.) – dalej „uop”, po rozpatrzeniu wniosku Urzędu Gminy Barwice z dnia 27 maja 2021 r., dotyczącego wydania zezwolenia na odstępstwo od zakazu umyślnego zabicia 2 osobników wilka (*Canis lupus*) w celu wyeliminowania osobników powodujących szkody,

zezwalam

Urzędowi Gminy Barwice na umyślne zabicie poprzez odstrzał do 2 dziko występujących osobników wilka (*Canis lupus*), bytujących na terenie gminy Barwice, w celu ograniczenia szkód powodowanych przez te zwierzęta, pod następującymi warunkami:

1. Zabite mogą być wyłącznie osobniki powodujące szkody w hodowlach zwierząt gospodarskich na terenie gminy Barwice – po maksymalnie 1 osobniku w dwóch rejonach, w których koncentrują się dotychczasowe szkody, tj. Sulikowo-Kłodzino oraz Stary Grabiąż-Grabiążek.
2. Odstrzał osobników objętych niniejszym zezwoleniem zostanie wykonany przez osoby uprawnione do korzystania z broni palnej, tj. p. Grzegorza Zielińskiego (obwód Kłodzino), p. Krzysztofa Żaka (obwód Sulikowo), p. Roberta Kasprowicza (obwód Stary Grabiąż) pod nadzorem organizacyjnym p. Andrzeja Toboły (Koło Łowieckie Sokół przy Politechnice Koszalińskiej).
3. Przed podjęciem działań mających na celu dokonanie odstrzału przedmiotowych osobników wilka, Wnioskodawca poinformuje o tym fakcie zarządy kół łowieckich dzierzawiących obwody łowieckie na terenie planowanego odstrzału.
4. Odstrzał zostanie wykonany jak najbliżej miejsc, w których wilki wyrządzają szkody, przy zachowaniu warunków bezpieczeństwa i przepisów łowieckich – na terenie działek nr 461 i 463 obwód Kłodzino, działki nr 188 obwód Sulikowo oraz działek nr 244 i 252/253 obwód Stary Grabiąż, przy czym w przypadku braku możliwości spełnienia tego warunku, wilki te nie będą później tropione w celu dokonania odstrzału w innym miejscu.

5. Bezpośrednio po dokonaniu odstrzału Wnioskodawca poinformuje telefonicznie (nr tel. 669-660-648) Zastępcę Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o zaistniałym fakcie.
6. Po odstrzale zostanie sporządzona dokumentacja fotograficzna zabitego zwierzęcia oraz odnotowana dokładna lokalizacja zabicia zwierzęcia, a zabite zwierzę zostanie zbadane przez lekarza weterynarii – na tę okoliczność zostanie spisany protokół zawierający informacje o wyeliminowanym osobniku (wiek, płeć, ewentualne widoczne zmiany chorobowe).
7. Wnioskodawca umożliwi wszystkim zainteresowanym ośrodkom naukowym, posiadającym odpowiednie zezwolenia, wykonywanie czynności związanych pobieraniem od zabitego zwierzęcia materiału do badań, jeśli ośrodki te zgłoszą takie zapotrzebowanie.

Zezwolenie jest ważne w terminie do dnia 31 grudnia 2021 r.

Zobowiązuję Wnioskodawcę do przedłożenia Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska oraz Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie informacji z zakresu wykorzystania zezwolenia, w terminie do dnia 31 stycznia 2022 r. W przypadku, gdy zezwolenie zostanie zrealizowane, będzie ona zawierać dokumentację, o której mowa w warunku nr 6 niniejszego zezwolenia.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 27 maja 2021 r. Urząd Gminy Barwice zwrócił się do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zezwolenia na odstępstwo od zakazu umyślnego zabicia 2 dziko występujących osobników wilka, bytujących na terenie gminy i powodujących szkody oraz stanowiących potencjalne zagrożenie dla mieszkańców.

W celu poszerzenia materiału dowodowego w sprawie organ zwrócił się do Wnioskodawcy pismem z 18 czerwca br., znak DZP-WG.6401.138.2021.AG, o udzielenie dodatkowych wyjaśnień na podstawie art. 50 kpa w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania. Wnioskodawca odpowiedział pismem z dnia 2 lipca br. Ponadto pismem z dnia 17 maja br. organ zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie – dalej „RDOŚ”, o przekazanie dodatkowych informacji w sprawie. RDOŚ odpowiedział pismem z dnia 29 czerwca br., znak WST-Z.6401.1.2021.ŁB.

Na podstawie zał. nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.2016.2183), wilk (*Canis lupus*) objęty jest ścisłą ochroną gatunkową. Zgodnie z art. 52 ust. 1 pkt 1 uop oraz § 6 ust.1 pkt 1 ww. rozporządzenia w stosunku do dziko występujących zwierząt gatunków objętych ochroną zabrania się umyślnego zabijania.

Na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1 i ust. 4, w związku z art. 52 ust. 1 pkt 1 uop na odstępstwo od zakazu umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt gatunków objętych ochroną ścisłą może zezwolić Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli nie jest to szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie

ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt oraz jeżeli zachodzi jedna z przesłanek materialno-prawnych, wskazanych w art. 56 ust. 4 pkt 1- 6 uop.

Gmina Barwice planuje wyeliminowanie do 31 grudnia 2021 r. dwóch osobników wilka powodujących szkody oraz stwarzających według Wnioskodawcy potencjalne zagrożenie dla mieszkańców. Do momentu złożenia wniosku, na przestrzeni półtora roku na terenie gminy doszło do 4 w 2020 r. oraz 3 w 2021 r. ataków wilka na zwierzęta gospodarskie, podczas których doszło do zagryzienia łącznie 15 zwierząt takich jak owce, bydło (cielęta) i daniele, przy czym wszystkie te szkody zostały zgłoszone do RDOŚ celem oszacowania. Częste obserwacje wilków oraz ich ataki miały miejsce pomimo, że hodowcy stosują zabezpieczenia: ogrodzenia z pastuchem elektrycznym, siatką, fladry. Ataki na owce następowały nawet w bliskiej obecności hodowcy. Według Wnioskodawcy zabezpieczenia są nieskuteczne, a osobniki wilka nie boją się płoszenia ani nie unikają człowieka. Do wniosku dołączono dokumentację fotograficzną ilustrującą zagryzione owce, bydło i daniele. Wnioskodawca dodał, że odstrzał 2 osobników nie powinien być znaczący – zdarzenia według niego powodują pojedyncze osobniki, nie związane na stałe z watahą, nie będące członkami grupy rodzinnej, odpowiedzialnymi za żywienie zwierząt. Odstrzał nie powinien więc wpłynąć na kondycję populacji, a jedynie wyeliminować osobniki stanowiące zagrożenie.

We wniosku nie podano informacji świadczących o tym jakoby wilki stanowiły zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców, natomiast w uzupełnieniu Wnioskodawca wskazał, że za taką sytuację należy uznać fakt, że wilk dokonał ataku na owce w obecności hodowcy, nie reagował na próby płoszenia i nie wykazywał żadnych reakcji lękowych w stosunku do człowieka. Ten incydent według Wnioskodawcy świadczyć ma o zagrożeniu zarówno dla przedmiotowego hodowcy, jak i jego sąsiadów.

Na pytanie organu w jaki sposób, pomimo stosowanych zabezpieczeń, wilki zdołały je sforsować w celu dokonania ataków, Wnioskodawca odpowiedział, że nie wie w jaki sposób wilki pokonały ogrodzenia z pastuchem elektrycznym i fladrami. Natomiast na terenie zabezpieczonym podwójną, wkopaną siatką o wysokości 2 m, wilk miał przejść górą siatki wykorzystując słup podtrzymujący ogrodzenie oraz zrobił podkop przy bramie ogrodzenia.

Dwa gospodarstwa posiadały zezwolenie RDOŚ na płoszenie lub niepokojenie wilków – hodowcy stosują materiały hukowe, ale nie jest to skuteczne gdyż wilki wracają na miejsca ataków i są obserwowane w pobliżu gospodarstw pomimo tych działań.

Urząd Gminy nie posiada informacji na temat szacowanej liczby wilków bytujących na jej terenie, natomiast powtarzające się ataki dotyczą wyraźnie dwóch punktów. Czas ataków i częstotliwość obserwacji osobników wskazuje, iż nie jest to jeden, a dwa osobniki atakujące w dwóch miejscach: Sulikowo-Kłodzino oraz Stary Grabiąż-Grabiążek, oddalonych od siebie o ok. 15 km.

W swoim wezwaniu organ zwrócił się również do Wnioskodawcy o odniesienie się do przekazanej „Procedury postępowania w sytuacjach konfliktowych człowiek-wilk”, w tym wskazanie do którego ze schematów wskazanych w ww. procedurze jest najbliższe zachowanie wilków, których dotyczy wniosek. Do tej części wezwania Wnioskodawca jednak się nie odniósł.

Z kolei RDOŚ w swoim piśmie przekazał m.in. następujące informacje:

1. W latach 2020-2021 z obszaru gm. Barwice do RDOŚ wpłynęły po 4 wnioski w każdym roku o odszkodowania za zagryzione zwierzęta hodowlane (owce, bydło i daniele), które oszacowano na łączną sumę 11 700 zł i są to liczby znacząco większe niż w poprzednich latach. Szkody mają charakter cykliczny na wnioskowanym terenie i mogą wskazywać na wyspecjalizowanie się wilczej watahy w atakach na zwierzęta hodowlane.
2. RDOŚ podejmował działania w zakresie środków posiadanych na współdziałanie – przekazał jednemu hodowcy owiec kompletny pastuch elektryczny, a drugiemu fladry o długości 1 km.
3. RDOŚ od lat prowadzi działalność edukacyjną w zakresie ekologii wilka i sposobów zabezpieczania majątku przed atakami wilków. Dodatkowo w 2019 i 2021 r. na prośbę Gminy Barwice przeprowadzono szkolenie informacyjne w zakresie zagadnień związanych z ekologią wilka oraz uczestniczono w posiedzeniu Rady Miejskiej w Barwicach, a także obradach Komisji Komunalnej. W szkoleniu uczestniczyli mieszkańcy oraz radni gminy, rolnicy, przedstawiciele kół łowieckich, Lasów Państwowych, policji, Powiatowy Lekarz Weterynarii i inni.
4. W 2021 r. RDOŚ wydał 2 zezwolenia na umyślne płoszenie i niepokojenie wilków: w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowań mieszkalnych na działkach nr 252 i 244 obręb Stary Grabiąż (na tych działkach wystąpiły 2 ataki wilków na bydło domowe, ponadto wilki były obserwowane w pobliżu wspomnianych zabudowań) oraz w sąsiedztwie zabudowań na działce nr 461 obręb Kłodzino (na tej działce oraz działce sąsiedniej wystąpiły 2 ataki wilków, ponadto wilki były obserwowane w pobliżu wspomnianych zabudowań).
5. Do RDOŚ Szczecin nie docierały sygnały, które świadczyłyby o stwarzaniu niebezpieczeństwa dla człowieka przez wnioskowane osobniki.

Po przeanalizowaniu zgromadzonego materiału organ stwierdza, co następuje.

Wilki z dość sporą częstotliwością pojawiają się na terenie gminy Barwice – sprzyjają temu zarówno silna populacja gatunku w woj. zachodniopomorskim, jak i korzystne siedliska na terenie gminy. Informacje zebrane od Wnioskodawcy, jak i z RDOŚ nie dowodzą jednak, że wilki te stanowią zagrożenie dla zdrowia lub bezpieczeństwa powszechnego w gminie.

Jako jedyny przypadek zagrożenia dla człowieka Wnioskodawca wskazał fakt pojedynczego ataku wilka w obecności hodowcy oraz to, że wilk nie reagował na próby odstraszenia i nie wykazywał lęku. Oczywiście dla hodowcy była to prawdopodobnie sytuacja stresująca, niemniej jednak z opisu zdarzenia nie wynika, że wilk wykazywał zamiar ataku człowieka. Taka sytuacja może budzić niepokój mieszkańców, jednak brak we wniosku dowodów, które świadczyłyby, że zagrożone jest zdrowie lub bezpieczeństwo powszechne.

W tym miejscu warto dodać, że według posiadanych danych (*Linnell j. i in. 2021 Wolf attacks on humans: an update for 2002-2020*) w latach 2002-2020 w całej Europie nie było ani jednej ofiary śmiertelnej ataków wilków, co przy co najmniej kilkunastotysięcznej populacji tego gatunku na kontynencie oznacza, że takie zagrożenie jest znikome. Należy w tym miejscu podkreślić, że przesłanka z art. 56 ust. 4 pkt. 3 umożliwiająca wydanie zezwolenia na eliminację osobnika gatunku chronionego dotyczy interesu zdrowia lub bezpieczeństwa powszechnego, a więc może mieć zastosowanie wyłącznie w sytuacjach

udokumentowanego, poważnego zagrożenia, co w przedmiotowej sytuacji nie wydaje się mieć miejsca.

Jeśli natomiast chodzi o szkody, to informacje przekazane przez Wnioskodawcę, a potwierdzone przez RDOŚ, świadczą, że są to szkody poważne (blisko 12 000 zł) i cykliczne. Wszystkie szkody zgłaszane były do RDOŚ i wszystkie uznane za ataki wilków, a nie np. wałęsających się psów i mają one znacznie większe rozmiary niż w latach poprzednich. Dzieje się tak pomimo faktu, że:

- dwóch hodowców uzyskało z RDOŚ zezwolenia na płoszenie i niepokojenie wilków, co jednak nie przynosi pożądanego efektu,
- stosowane są różne zabezpieczenia (również dzięki współpracy z RDOŚ): pastuchy elektryczne, fladry, ogrodzenia wkopane w ziemię z wysokiej siatki itp.
- mieszkańcy, w tym hodowcy, posiadają wiedzę na temat ekologii wilka i sposobów zabezpieczania się przed atakami wilków na zwierzęta gospodarskie przekazywanymi na różnych szkoleniach przez RDOŚ.

Biorąc pod uwagę powyższe należy uznać, że w przedmiotowym przypadku zachodzi przesłanka wymieniona w art. 56 ust. 4 pkt 2 uop – wykonanie wnioskowanej czynności wynika z konieczności ograniczenia poważnych szkód w mieniu.

Wnioskodawca uzasadnił również dlaczego wystąpił o eliminację 2 osobników – szkody koncentrują się punktowo w obszarach Sulikowo-Kłodzino oraz Stary Grabiąż-Grabiążek, oddalonych od siebie o ok. 15 km i położonych odpowiednio na północny-zachód i południowy-wschód od m. Barwice. Szacuje się, że na koniec 2020 roku w Polsce żyło 3530 osobników wilka, z czego 320 na terenie województwa zachodniopomorskiego. W związku z powyższym zabicie do 2 osobników nie powinno być szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt. W obrębie gminy zlokalizowana jest część obszaru Natura 2000 Dorzecze Parsęty PLH320007, jednak wilk nie stanowi przedmiotu ochrony w obszarze.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska uznał ponadto, że w przedmiotowym wypadku, brak jest racjonalnych rozwiązań alternatywnych. Ewentualne wyłapanie i przesiedlenie problematycznych osobników nie jest zasadne – spowodowałoby tylko przeniesienie problemu w inne miejsce, a nie jego rozwiązanie. Ponadto wysycenie środowiska wilkami jest już w Polsce na tyle duże, że brak jest terenów, na które można by je było przesiedlać w celu minimalizowania konfliktów. Zastosowano już również inne rozwiązanie alternatywne, jakim jest płoszenie i niepokojenie wilków w oparciu o stosowne zezwolenie RDOŚ – niestety nie przynosi ono w przedmiotowym przypadku oczekiwanych skutków.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie:

Od niniejszej decyzji nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji, zgodnie z art. 127 § 3 kpa, może zwrócić się do GDOŚ z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego zezwolenia.

Zgodnie z art. 52 § 3 oraz art. 53 § 1, art. 54 § 1, a także Działem V, Rozdziałem 2 i 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2325), jeżeli strona nie chce skorzystać z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji stronie. Skargę wnosi się za pośrednictwem GDOŚ. Wpis od skargi wynosi 200 złotych z zastrzeżeniem, że istnieje możliwość ubiegania się przez stronę o zwolnienie od kosztów sądowych albo przyznanie prawa pomocy.

Zgodnie z art. 127a § 1 kpa w trakcie biegu terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy strona może zrzec się prawa do wniesienia takiego wniosku. W myśl art. 127a §2 kpa z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza brak możliwości jej zaskarżenia do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

MAREK KAJS
Zastępca Generalnego Dyrektora
Zastępca Generalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Otrzymuje: Urząd Gminy Barwice

Do wiadomości: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie